

روش تحقیق

(با تأکید بر تمرین عملیاتی پایان نامه نویسی)

محمد حسن فاطمی راد

حامد صفاری

نشر واتی

سرشناسه	: فاطمی راد، محمد حسن، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: روش تحقیق (یاد د خید بر تمرین عملیاتی پایان نامه نویسی) / محمد حسن فاطمی راد، حامد صفاری.
مشخصات نشر	: تهران: وائیا، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۶ ص. جدول، نمودار
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۹۶-۰۶-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: تحقیق -- روش شناسی
موضوع	: پایان نامه ها -- شیوه نامه
موضوع	: Dissertations, Academic-- Style manuals
موضوع	: Research -- Methodology
شناسه افزوده	: صفاری، حامد، ۱۳۶۶ -
رده بندی کنگره	: Q۵۵/۱۸۰/۹ف۲.۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۰۰۱/۴۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۳۱۸۴۵

تجلیات روشنی

(مجموعه کتب و نشریات علمی و تحقیقاتی)

نشر واثیا

روش تحقیق (با تأکید بر تمرین عملیاتی پایان نامه نویسی)

محمد حسن فاطمی راد- حامد صفاری

شماره: ۹-۶۰۰-۸۴۶-۹۷۸ شابک: ۱۳۹۶ اول بهار

قیمت: ۱۶۰۰۰ ریال شمارهگان: ۱۰۰۰

نشر واثیا: خیابان فخررازی خیابان شهدای ژاندارمری پلاک ۶۳ طبقه ۳

تلفن: ۰۹۱۲۱۸۶۶۵۵۸-۶۶۹۶۱۱۶۳

مرکز پخش: خیابان شهید مدنی، خیابان وحیدیه، میدان تسلیحات، کوچه مسجد جامع فاطمیه غربی، روبروی مسجد، ساختمان پزشکان فاطیما، طبقه سوم

مرکز رصد روان شناسی اسلامی تلفن ۷۷۲۵۷۵۱۷ - ۰۹۱۲۵۵۸۰۱۰۳

فهرست

مقدمه	۱۵
فصل اول	۱۷
کلیات	۱۷
تاریخ پیدایش تحقیق	۱۷
هدف از آموزش روش تحقیق علمی	۱۸
منابع مورد استفاده بشر برای حل مسائل	۱۹
تجربه:	۱۹
صاحب نظران:	۲۰
مفهوم و تعریف تحقیق	۲۵
ویژگی های تحقیق	۲۶
۱- افزایشی بودن (هدف بودن)	۲۷
۲- تجربی بودن:	۲۷
۳- نظم داشتن:	۲۷
۴- تعمیم پذیری:	۲۷
۵- تخصص طلبی:	۲۸
۶- دقت و صحت در مشاهده و توصیف:	۲۸
۷- منطقی و عینی بودن:	۲۸
۸- صبر طلبی:	۲۸
۹- جرات طلبی:	۲۹
۱۰- دقت طلبی در تحقیق	۲۹
اهداف تحقیق	۲۹
الف - هدف های شخصی:	۲۹
ب - هدف های اجتماعی:	۳۰
ج - هدف های علمی:	۳۰
د - هدف های معنوی:	۳۰
انتخاب موضوع تحقیق و بیان مسئله	۳۱

۳۱	مقدمه:
۳۲	منابع و مراجع برای انتخاب موضوع تحقیق
۳۲	۱- استفاده از تجارب
۳۳	۲- استنتاج از نظریه‌ها
۳۳	۳- استفاده از متون مربوط به موضوع (تحقیقات پیشین)
۳۴	۴- اولویت‌های پژوهشی سازمان‌ها و مؤسسات
۳۴	بیان موضوع تحقیق
۳۶	اشتباهات رایج در تنظیم موضوع تحقیق
۳۷	ارزشیابی مسئله (موضوع تحقیق)
۳۸	محدودیت‌های و مشکلات تحقیق
۳۹	در دسته‌بندی دیگر، محدودیت‌های تحقیق عبارت‌اند از:
۴۰	بیان مسئله
۴۰	در بیان مسئله چه اطلاعاتی باید منظور شود؟
۴۱	بیان مسئله چگونه باید نوشته شود؟ (مقاله بیان مسئله)
۴۱	اهمیت و ضرورت تحقیق
۴۲	چند نکته
۴۳	اهمیت تحقیق از نظر تئوری
۴۴	ضرورت تحقیق
۴۴	ضرورت تحقیق در عمل
۴۴	نحوه نوشتن اهمیت و ضرورت انجام تحقیق
۴۷	اهداف تحقیق
۵۴	هدف کلی
۵۴	اهداف اختصاصی (ویژه یا جزئی):
۵۵	اهداف توصیفی:
۵۵	اهداف تحلیلی
۵۵	اهداف کاربردی:
۵۵	سؤالات و فرضیه‌های تحقیق
۵۶	ویژگی‌های فرضیه تحقیق

۵۸	حالت‌های فرضیه تحقیق
۵۸	بررسی میزان تفاوت اثر
۵۸	بررسی میزان رابطه همبستگی و جهت آن
۵۸	بررسی میزان رابطه علت و معلولی
۵۹	نحوه بیان فرضیه تحقیق
۶۰	انواع سؤال‌های تحقیق
۶۱	نمونه هدف و فرضیه
۶۲	بیان مثال
۶۴	مراحل فرض‌سازی
۶۴	۱- تهیه پیش‌فرض‌ها
۶۵	۲- واری‌پیش‌فرض‌ها:
۶۵	۳- آزمون فرضیه‌ها:
۶۵	ویژگی‌های فرضیه خوب
۶۷	انواع فرضیه
۶۸	الف- فرضیه جهت‌دار
۶۸	ب- فرضیه بدون جهت
۶۹	فرضیه اول:
۶۹	فرضیه دوم:
۷۰	عوامل مؤثر در ایجاد فرضیه
۷۱	تعریف مفهومی و تعریف عملیاتی
۷۱	تفاوت تعریف‌های مفهومی و عملیاتی و کاربرد هر کدام در تحقیق چیست؟
۷۱	تعریف مفهوم
۷۱	تعریف‌های مفهومی و عملیاتی
۷۲	تعریف عملیاتی
۷۳	کارایی
۷۳	مثال:
۷۴	تعریف عملیاتی:
۷۵	تعریف‌های مفهومی و عملیاتی

۷۶	ملاحظات اخلاقی
۷۷	فصل دوم
۷۷	مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۷۷	مقدمه
۷۸	اهمیت پیشینه کاوی در تحقیق
۷۹	هدف‌های مطالعه منابع مربوط به موضوع
۸۰	روش‌های پیشینه‌یابی
۸۱	درباره چگونگی مطالعات یا موضوعی باید پیشینه تهیه کنیم؟
۸۲	منابع اطلاعاتی برای پیشینه تحقیق
۸۲	منابع دست‌اول
۸۲	منابع دست دوم
۸۲	کدام قسمت از یک پیشینه اهمیت دارد؟
۸۳	فرآیند بررسی پیشینه تحقیق
۸۴	تنظیم گزارش پیشینه تحقیق
۸۷	چارچوب نظری در تحقیق
۸۷	چارچوب نظری چیست؟
۹۲	آیا آوردن چارچوب نظری در پژوهش ضرورت دارد؟
۹۳	آیا طراحی چارچوب نظری برای یک تحقیق یا پایان‌نامه ضرورت دارد؟
۹۳	چارچوب نظری چه فایده‌ای برای تحقیق دارد؟
۹۵	کدام چارچوب نظری برای موضوع تحقیق من مناسب است؟
۹۶	در تدوین چارچوب نظری از چند نظریه استفاده کنم؟
۹۶	همگرایی یا واگرایی نظریات در چارچوب نظری چه معنایی دارد؟
۹۷	فصل سوم
۹۷	روش تحقیق
۹۷	مقدمه
۹۷	روش تحقیق
۹۸	جامعه و جامعه آماری
۹۹	انواع جامعه

۹۹	الف- طبقه‌بندی جامعه بر اساس موضوع
۹۹	ب- طبقه‌بندی جامعه بر اساس تعداد اعضای تشکیل‌دهنده
۹۹	جامعه محدود
۹۹	جامعه نامحدود
۹۹	ج- طبقه‌بندی جامعه بر اساس تعمیم‌پذیری
۹۹	جامعه موردنظر
۱۰۰	جامعه مورد مطالعه
۱۰۰	جامعه در دسترس
۱۰۰	نمونه آری
۱۰۱	حجم نمونه آماری
۱۰۱	عوامل مؤثر بر حجم نمونه
۱۰۲	۱- اهداف تحقیق
۱۰۲	۲- حجم جامعه آماری
۱۰۲	۳- امکانات مالی و زمانی محقق
۱۰۲	نحوه کنترل متغیرهای ناخواسته
۱۰۳	میزان تأثیرپذیری متغیر وابسته از مستقل
۱۰۳	درصد خطاپذیری در نتایج
۱۰۳	ناهمگونی شدید متغیرها و صفات مورد مطالعه در جامعه آری
۱۰۳	مقیاس صفت مورد اندازه‌گیری
۱۰۴	روش‌های برآورد حجم نمونه آماری
۱۰۴	روش تخمین شخصی محقق
۱۰۴	روش حدنصاب‌های ارائه‌شده
۱۰۸	روش آماری
۱۰۹	گزینش نمونه آماری
۱۰۹	مطابقت نمونه با اهداف تحقیق
۱۱۰	رعایت انصاف و عدم اعمال فرض در گزینش نمونه آماری
۱۱۰	انتخاب روش مناسب نمونه‌گیری
۱۱۱	الف - روش‌های نمونه‌گیری تصادفی

۱۱۱	روش‌های نمونه‌گیری تصادفی عبارت‌اند از:
۱۱۱	نمونه‌گیری تصادفی ساده
۱۱۱	روش قرعه‌کشی
۱۱۲	روش استفاده از جدول اعداد تصادفی
۱۱۴	نمونه‌گیری تصادفی منظم یا سیستماتیک
۱۱۶	نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای
۱۱۸	نمونه‌گیری خوشه‌ای
۱۱۹	مقایسه روش‌های نمونه‌گیری
۱۱۹	ب- روش‌های نمونه‌گیری غیر تصادفی
۱۱۹	ب- روش‌های نمونه‌گیری غیر تصادفی عبارت‌اند از:
۱۱۹	نمونه‌گیری اتفاقی ساده
۱۲۰	نمونه‌گیری اتفاقی سهمیه‌ای
۱۲۰	نمونه‌گیری هدفمند یا قضاوتی
۱۲۰	نمونه‌گیری گلوله برفی یا زنجیره‌ای
۱۲۱	نمونه‌گیری گروهی
۱۲۱	ابزارهای گردآوری داده‌ها و اطلاعات
۱۲۲	استفاده از اطلاعات و مدارک موجود
۱۲۲	مشاهده
۱۲۳	مصاحبه
۱۲۳	مصاحبه انعطاف‌پذیر یا آزاد
۱۲۴	پرسشنامه
۱۲۵	طبقه‌بندی بر اساس ماهیت پرسشنامه:
۱۲۵	طبقه‌بندی بر اساس نحوه اجرا
۱۲۷	روایی و پایایی ابزارهای گردآوری اطلاعات
۱۲۹	انواع اعتبار
۱۲۹	اعتبار محتوایی
۱۲۹	اعتبار بیرونی
۱۲۹	اعتبار صوری

۱۳۰	اعتبار ملاکی
۱۳۰	اعتبار سازه
۱۳۰	اعتبار استقرایی
۱۳۰	اعتبار همخوان
۱۳۰	اعتبار وفاقی
۱۳۰	اعتبار همگرا
۱۳۱	اعتبار تعریفی
۱۳۱	اعتبار افتراف
۱۳۱	اعتبار تئیک
۱۳۱	اعتبار تجربی:
۱۳۱	اعتبار عاملی:
۱۳۱	اعتبار نمونه گیری:
۱۳۱	اعتبار وابسته به قوانین طبیع
۱۳۱	اعتبار ترکیبی:
۱۳۱	اعتبار ویژگی
۱۳۱	اعتبار افزایشی
۱۳۲	پایایی
۱۳۲	برآورد پایایی
۱۳۲	اجرای فرمهای همتا
۱۳۲	پایایی آزمونهای موازی
۱۳۳	دو نیمه کردن آزمون
۱۳۳	اعتبارات داخلی و خارجی هر تحقیق
۱۳۴	روایی درونی
۱۳۴	روایی بیرونی
۱۳۴	روایی درونی یا اعتبار داخلی (درونی)
۱۳۵	عامل تاریخ
۱۳۵	عامل رشد
۱۳۶	عامل آزمون

۱۳۶	ابزار اندازه‌گیری
۱۳۷	بازگشت آماری
۱۳۷	انتخاب آزمودنی‌ها
۱۳۷	اثر افت تجربی
۱۳۷	تأثیر متقابل عوامل
۱۳۸	روایی بیرونی یا اعتبار خارجی
۱۳۹	عواملی که د. وایی بیرونی تأثیر دارد:
۱۳۹	۱- تصنع بود موقعیت آزمایش
۱۳۹	۲- اثر تداخل چند متغیر مستقل
۱۴۰	۳- اثر تعامل گزینش با متغیرهای تجربی
۱۴۰	۴- اثر واکنش آزمون
۱۴۰	۵- اثرات واکنشی روش‌های تجربی
۱۴۱	انواع شیوه‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۴۳	تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۴۳	مقدمه
۱۴۳	تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۴۵	تجزیه و تحلیل کمی
۱۴۵	تجزیه و تحلیل کیفی
۱۴۷	تجزیه و تحلیل توصیفی
۱۴۸	تجزیه و تحلیل مقایسه‌ای
۱۴۸	تجزیه و تحلیل علی یا تبیینی
۱۴۹	تجزیه و تحلیل تفسیری
۱۵۰	آزمون آماری و تخمین آماری
۱۵۰	آزمون‌های آماری پارامتریک و نا پارامتریک
۱۵۱	خلاصه آزمون‌های پارامتریک
۱۵۲	خلاصه آزمون‌های نا پارامتریک
۱۵۵	فصل پنجم
۱۵۵	بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادها

۱۵۵	مقدمه:
۱۵۶	توضیح خلاصه این ۳ مورد:
۱۵۶	تبیین یافته‌های پژوهش:
۱۵۹	بیان محدودیت‌ها:
۱۶۰	ارائه پیشنهادها:
۱۶۱	روش نوشتن منابع:
۱۶۲	شیوه ارجاع درون‌متنی و منبع‌نویسی بر اساس فرمت APA:
۱۶۳	فهرست منابع:
۱۶۳	موارد و حلف را استناد:
۱۶۵	نقل قول مستقیم:
۱۶۵	چگونگی تهیه‌ی فهرست مراجع:
۱۶۷	ب - رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها:
۱۶۸	پ - مقاله:
۱۶۸	مثال‌ها:
۱۶۸	نحوه نگارش منبع متن گرفته‌شده از مجلات در فهرست منابع:
۱۶۹	مثال انگلیسی:
۱۶۹	اگر از چکیده مقالات باشد و از اینترنت گرفته باشی مثل:
۱۷۰	نحوه نگارش منبع متن گرفته‌شده از اینترنت و وب در فهرست منابع:
۱۷۰	مقاله الکترونیکی از وب:
۱۷۲	نحوه نگارش متن گرفته‌شده از کتاب در فهرست منابع:
۱۷۴	کتاب ترجمه‌شده به فارسی:
۱۷۴	فصلی از یک کتاب:
۱۷۵	نحوه نگارش متن گرفته‌شده از مقالات ارائه‌شده در کنفرانس‌ها یا کنگره‌ها در فهرست منابع:
۱۷۶	نحوه نگارش متن گرفته‌شده از پایان‌نامه در فهرست منابع:
۱۷۷	الگوهای دستوری زبان در نگارش مقالات:
۱۷۹	ضمیمه:
۱۸۱	منابع:
۱۸۵	منشور اخلاق پژوهش:

مقدمه

کنجکاوی و تحقیق از تمایلات طبیعی هر انسان است و میل به شناخت امور، کشف اسرار، پرده برداری از مجهولات، درک واقعیت‌های نهانی از تمایلات فطری و غریزی انسان است و از همان دوران کودکی در آدمی پدیدار می‌شود. کودک از حدود دو و سه سالگی شدیداً کنجناو می‌شود و دائماً از چون و چرایی امور می‌پرسد جلوه خفیف‌تر آن را روانشناسان در کودکان شش‌هفته‌ای نیز سراغ می‌گیرند.

کنجکاوی و اکتشاف تنها مخصوص انسان نیست، حیوانات نیز این غریزه را دارند با این تفاوت که آن را در راه ارضای خواسته‌های طبیعی خود بکار می‌برند. ولی انسان علاوه بر آن در طریق هدف‌های عالی‌تر نیز از آن استفاده می‌کند و از این بابت این غریزه و میل از ودیعه بزرگ آفرینش در آدمی است.

کنجکاوی طبیعت انسان است و نهی آن در نظر داشتن سود و زیان از آدمی سر می‌زند. آدمی در هر وضع و مرحله‌ای باشد دشمن بهل است می‌خواهد بداند، کشف کند، سر درآورد که چرا فلان مسئله چنین است؟ چه عوایدی در ساختن و پدید آوردن آن در کارند؟ از چه درست‌شده؟ و چرا چنین است و به همین دلیل بشر در قرن حاضر به پیشرفت‌های چشمگیری در تمامی زمینه‌های علمی دست‌یافته است. اصول و قوانین علمی عمدتاً حاصل پژوهش‌های قرن اخیر دانشمندانی است که روش‌های علم را به کار گرفته و پژوهش‌های ارزنده‌ای انجام داده‌اند؛ اما باید توجه داشت آنچه موجب شد جوهره علمی حیات پیدا کند، وقوف به اکتشافات و نتایج علوم نیست بلکه شناخت و درک عمیق روش‌ها یعنی شیوه‌هایی است که بشر برای پیشرفت علم به کار بسته است. روش‌هایی که در حقیقت ابزارهای دستیابی به حقیقت هستند. علم مطالعه عمیق شیوه‌های پیروزی و

شکست انسان‌هایی است که با عنایت به اصول به دنبال یافتن مجهولات بی‌چون و چرا پرداخته‌اند

علمای معاصر را اعتقاد بر این است که توسعه و پیشرفت علوم در نیمه دوم قرن بیستم به مراتب بیشتر و جامع‌تر از پیشرفتی است که کلیه علوم از بدو پیدایش خود تا پایان نیمه اول قرن بیستم داشته است. تصور این است که در چنین مدت‌زمان کوتاهی، علوم بشری تا به این حد پیشرفت کرده باشد کمی تعجب‌آور و مشکل می‌نماید، ولی اگر توجه شود که استفاده از روش صحیح تحقیق علمی نیز قدمتش بیشتر از یک ربع قرن نیست، این حقیقت را می‌توان دانست. ادگم قبول کرد که این توسعه و پیشرفت سریع علمی صرفاً مرهون و مدیون به بکار بردن روش‌های دقیق و صحیح علمی بوده است. بنابراین می‌توان گفت حل و فصل مسائل و مشکلات و پیشرفت در همه زمینه‌ها، مستلزم انجام تحقیقات علمی و به کارگیری روش‌های دقیق و صحیح است.

www.ketabonline.ir